

Правно - исторически факултет

2700 Благоевград, пл. "Теорги Измирлиев - Македончето"
тел./факс: 073/88 66 17; e-mail : admin@law.swu.bg

ВЪПРОСНИК ПО

ПРАВО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Раздел I. Формиране на ЕО/ЕС и еволюция на правото на ЕС

1. Исторически предпоставки и концепции за европейска интеграция. Конгрес на федералистите в Хага 1948 г. Планът "Маршал", създаване на Организацията за европейско икономическо сътрудничество – м. април 1948 г., създаване на Съвета на Европа – м. май 1949 г.
2. Декларацията на Робер Шуман от 9 май 1950 г. и подписване на Договора за Европейската общност за въглища и стомана – м. април 1951 г. Провал на ЕОО и ЕПО през първата половина на 50-те години. Създаване на Европейската икономическа общност и Европейската общност за атомна енергия – м. март 1957 г. Наднационалност - основни елементи. Характеристика на метода "Моне".
3. Единният европейски акт – първата генерална ревизия на Учредителните договори. Договорът от Маастрихт -1992 г. Архитектура и правосубектност на Европейския съюз според Договора от Маастрихт. Забавяне на ратификационния процес.
4. Договорът от Амстердам от 1997 г. - нови моменти. Договорът от Ница - 2001 г. и институционната реформа.
5. Дейност на Европейския конвент и приемането на Европейската конституция 2004 г. Отрицателните референдуми във Франция и Холандия.
6. Правна същност и анализ на Договора от Лисабон (2007 г., в сила от 1 декември 2009 г.)
7. Процесът на разширяване на Европейския съюз. Разширяване на Европейския съюз на Изток – нови моменти. България и Европейския съюз – основни моменти в преговорния процес.

Раздел II. Институционна система на ЕС

8. Европейската комисия - място в системата от институции на ЕС. Състав на Комисията и проблемът за неговото редуциране на съвременния етап. Статут на членовете на Европейската комисия. Функции на Европейската комисия в изпълнителната и законодателната област. Правото на законодателна инициатива и особеностите на неговата реализация в рамките на Европейския съюз.
9. Европейски парламент - място в системата от институции на ЕС. Еволюция и нарастващо значение на Европарламента. Начин на избиране на европейските депутати, правен статут, парламентарни групи. Организация на работата и седалище на Европейския парламент. Правомощия на Европейския парламент.
10. Съвет на ЕС - място в системата от институции на ЕС. Състав и начин на формиране. Многоформатност на Съвета. Комитет на постоянните представители

(COREPER). Правомощия на Съвета – обем и съдържание. Начини за вземане на решения в Съвета. Договорът от Лисабон и разпоредбите относно Съвета.

11. Европейски съвет - висш орган за политическа координация на ЕС. Причини за създаването му и правна институционализация. Функции и задачи на председателя на Европейския съвет.

12. Съдебна система на ЕС – обща характеристика. Договорът от Лисабон от 2009 г. и съдебната реформа. Състав и начин на работа на СЕС. Особености в статута на Генералните адвокати. Общият съд и специализираните съдилища.

13. Сметната палата – орган за финансов контрол в рамките на ЕС. Консултативни органи на ЕС - Икономически и социален комитет и Комитет на регионите.

Раздел III. Същност и особености на правния ред на ЕС. Източници на правото на ЕС

14. Особености на Европейските общности и на Европейския съюз. Правото на ЕС и международното право. Основни принципи на правото на Европейския съюз - върховенство, директен ефект и непосредствена приложимост.

15. Обща характеристика на компетенциите на ЕС – структура и съдържание. Разпределение на областите за упражняване на компетенциите между ЕС и държавите членки. Видове компетенции според Договора от Лисабон – изключителни, поделени, допълващи. Принципът на субсидиарност като механизъм за разпределение на компетенциите между европейско и национално равнище. Нови моменти в Договора от Лисабон. Принцип на пропорционалност.

16. Първично право на Европейския съюз. Условия за влизане в сила по отношение на държавите членки.

17. Видове, същност и действие на правните актове, приемани от институциите на Европейския съюз (вторично право).

18. Роля и място на решенията на Съда на Европейския съюз в развитието на правната система на ЕС. По-важни дела в неговата практика.

19. Същност, видове и правно действие на международните договори на Европейския съюз.

Раздел IV. Правна система на Европейския съюз

20. Основни производства пред Съда на Европейския съюз.

21. Производство за установяване на нарушение на договорите съгласно чл. 258 и чл. 259 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС).

22. Компетентност на Съда на ЕС в производството за отмяна на актове на институциите на Европейския съюз по чл. 263 от ДФЕС.

23. Производство за установяване на неправомерно бездействие - чл. 265 от ДФЕС.

24. Производство за обезщетяване за вреди - чл. 268 във връзка с чл. 340 от ДФЕС.

25. Същност и особености на преюдициалното производство – чл. 267 от ДФЕС. Особени преюдициални производства. Спешно преюдициално производство. Правна сила на преюдициалното заключение на Съда на Европейския съюз.

Раздел V. Правно положение на гражданите на Европейския съюз

26. Правна уредба на гражданството на Европейския съюз. Основни права и свободи на гражданите на ЕС.

27. Същност на Хартата на основните права на гражданите на ЕС. Присъединяване на ЕС към Европейската конвенция за правата на човека от 1950 г.

Раздел VI. Основни политики на Европейския съюз

28. Правна основа на вътрешния пазар. Четирите свободи на движение в рамките на ЕО/ЕС.

29. Правна същност на Икономическата и валутна политика. По-важни етапи в нейното формиране.

30. Конкурентна политика на Европейския съюз.

31. Особенности и компетенции на Общата търговска политика. Отношенията Европейски съюз - Световна търговска организация.

32. Правна уредба на Общата селскостопанска политика. Ценови механизми и основни реформи.

33. Формиране и развитие на Общата външна политика и политиката на сигурност на Европейския съюз.

34. Правен статут на Върховния представител по въпросите на външната политика и политиката на сигурност. Същност и етапи в изграждането на Европейска служба за външни действия. Възможности за участие на Република България.

35. Същност, особености и тенденции в развитието на пространството на свобода, сигурност и правосъдие. Предмет и съдържание на Шенгенското споразумение.

Изготвил:

Доц. д-р Габриела Белова